

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/5/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1114203566
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kriváňová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1114203566.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte v zložení: predsedníčka senátu JUDr. Darina Kriváňová a členovia senátu JUDr. Branislav Král a JUDr. Michaela Krajčová, v spore žalobcu: TOPSTAV s. r. o., IČO: 31 692 648, kpt. Nálepku 4090, Snina, právne zast.: JUDr. Jaroslav Pargáč, advokát so sídlom Študentská 1442/5, Snina, proti žalovanému: Slovenská republika, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, IČO: 00 151 866, Pribinova č. 2, Bratislava, o zaplatenie 54.552,44 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 10C 69/2014 - 262 zo dňa 11.11.2022, takto

r o z h o d o l :

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 10C/69/2014 - 262 zo dňa 11.11.2022, teraz vec vedená na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B1-10C/69/2014, p o t v r d z u j e.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bratislava I rozsudkom č. k. 10C/69/2014 - 262 zo dňa 11.11.2022 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 54.552,44 Eur s 8,75 % úrokom z omeškania ročne od 21.02.2013 do zaplatenia a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % .

2. V poradí prvým rozsudkom vo veci o zaplatenie 54.552,44 Eur s príslušenstvom č. k. 10C/69/2014 - 153 zo dňa 13.04.2008 okresný súd zamietol žalobu o zaplatenie 54.552,44 Eur s príslušenstvom. Žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania. Žalobca dňa 05.02.2014 doručil súdu žalobu o zaplatenie sumy 56.617,27 eur a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil na tom skutkovom základe, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená Zmluva o dielo č. SE-XX-XX/OVO-XXXX, v čl. VIII bod 8.3. ktorej bola dohodnutá zmluvná pokuta. Žalobca na základe uvedeného vystavil žalovanému penalizačné faktúry za omeškanie s úhradou spolu vo výške 56.617,27 Eur splatné dňa 13.04.2012, resp. dňa 27.04.2012, ktoré žalovaný do dňa podania žaloby neuhradil. Napriek pokusom o mimosúdnu dohodu žalovaný svoj dlh dobrovoľne neuhradil. K predmetnej žalobe žalobca pripojil Zmluvu o dielo č. SE-XX-XX/OVO-XXXX zo dňa 19.03.2010 uzatvorenú medzi žalobcom ako zhotoviteľom a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky ako objednávateľom, Dodatok č. 1 k Zmluve o dielo č. SE-XX-XX/OVO-XXXX zo dňa 28.06.2010, Dodatok č. 2 k Zmluve o dielo č. SE-XX-XX/OVO-XXXX zo dňa 16.12.2010, jednotlivé faktúry s označením odberateľa Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Prešove, penalizačné faktúry s označením odberateľa Ministerstvo vnútra SR a ďalšie listinné dôkazy. Na základe uvedeného žalobca žiadal zaviazať žalovaného na zaplatenie sumy 56.617,27 Eur.

3. Z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby vo výške 1.000,32 Eur súd uznesením č. k. 10C/69/2014-61 zo dňa 15.06.2015 konanie v časti o zaplatenie sumy 1.000,32 Eur zastavil. Zároveň z dôvodu rozšírenia žalobného petitu súd uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 15.06.2015 pripustil zmenu petitu

žaloby doručeného súdu dňa 05.02.2014 tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 55.616,95 Eur spolu s 10 % ročným úrokom z omeškania od 13.04.2012 do zaplatenia a náhradu trov konania.

4. Žalovaný označený ako Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, dňa 09.09.2015 doručil súdu vyjadrenie k žalobe, v ktorom uviedol, že žalobca bol zhotoviteľom diela "Rekonštrukcia, nadstavba, prístavba a modernizácia Hasičskej stanice v Spišskej Novej Vsi" na základe uzavretej Zmluvy o dielo č. SE-XX- XX/OVO-XXXX zo dňa 19.03.2010 (ďalej len "zmluva o dielo"). Financovanie stavby bolo realizované na základe zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. Z zo dňa 16.07.2010 (ďalej len "zmluva o NFP") prostredníctvom štrukturálnych fondov Európskej únie. Uvedená zmluva o NFP bola medzi Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR a Krajským riaditeľstvom HaZZ Prešov uzatvorená 4 mesiace po uzatvorení zmluvy o dielo. Fakturované stavebné práce nebolo možné uhrádzať bez uzatvorenej zmluvy o NFP, preto viacerým faktúram uplynula lehota splatnosti. Zhotoviteľ zrealizoval stavbu v kratšom čase (8 mesiacov), ako bola zmluvne dohodnutá lehota (20 mesiacov). Skrátenie termínu výstavby vytvorilo nerovnováhu medzi reálnou potrebou finančných prostriedkov za vykonané stavebné práce na strane KR HaZZ Prešov a možnosťami Riadiaceho orgánu pre Regionálny operačný program (ktorým je Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR), ktorý má finančné prostriedky vo výške podľa zmluvy o NFP rozložené na zmluvne dohodnutú lehotu výstavby 20 mesiacov. Projekt bol financovaný zálohovými platbami. Omeškanie s úhradou faktúr je na základe uvedeného spôsobené objektívnymi okolnosťami spočívajúcimi v spôsobe financovania projektu prostredníctvom nenávratných finančných príspevkov. Žalovaný vo svojom vyjadrení namietal aj výšku úrokov z omeškania s poukazom na dátum uzavretia zmluvy o dielo a dátum doručenia penalizačnej faktúry žalovanému. Na základe uvedeného žalovaný žiadal žalobu zamietnuť v celom rozsahu, na ten účel predložil súdu aj Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. Z zo dňa 16.07.2010 a jednotlivé faktúry, ktoré boli predložené aj žalobcom.

5. Súd na pojednávaní nariadenom na deň 19.10.2015 vyhlásil uznesenie, ktorým konanie v časti o zaplatenie sumy 1.064,51 Eur zastavil z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby. Zároveň ďalším uznesením vyhláseným dňa 19.10.2015 pripustil zmenu petitu žalobného návrhu doručeného súdu dňa 05.02.2014 tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 54.552,44 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne od 21.02.2013 do zaplatenia a nahradí trovy konania.

6. Na pojednávaní dňa 19.10.2015 súd skonštatoval, že sa žalobca domáhal žalobou o zaplatenie žalovanej sumy od subjektu Slovenská republika zastúpená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky. Žalovaný namietol pasívnu vecnú legitimitáciu žalovaného z dôvodu označenia žalovaného v žalobe ako Slovenská republika zastúpená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a uviedol, že Zmluva o dielo bola uzatvorená medzi žalobcom a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky.

7. Žalobca dňa 04.11.2015 doručil súdu vyjadrenie k námietke o nedostatku pasívnej vecnej legitimitácie žalovaného, pričom žalovaného už označil ako Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Namietal označenie žalovaného súdom v súdnom spise ako Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky (SR zast. MV SR), keďže žalovaný je v žalobe označený ako SR, MV SR. Žalobca k nie úplne presnému označeniu žalovaného z jeho strany zaujal stanovisko, v zmysle ktorého od konania v mene štátu niektorou zložkou štátu na súde treba odlišovať stav, keď nie štát, ale priamo zložka je účastníkom konania. Tvrdil, že spôsob, akým v žalobe označil protistranu, mohol vyvolať určité nejasnosti z dôvodu nadbytočného označenia žalovaného, ale vzhľadom na ním poukázanú judikatúru (1 Obdo V 44/2007 NS, 6MCdo/3/2010, ÚS 127/96 Sb. 5, ÚS 544/05 Sb. 43, ÚS 79/95 Sb. 3 a I. ÚS 18/98 Sb. 12) nemôže vzbudzovať pochybnosti o tom, koho mal v úmysle žalovať. Uviedol, že z identifikačného čísla, označenia sídla a obsahu spisu bolo možné bez pochyb určiť, že chcel žalovať Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Žalobca na záver svojho vyjadrenia usmernil postup súdu tak, aby v ďalšom konaní pokračoval so žalovaným, t. j. Ministerstvom vnútra ako príslušnou zložkou štátu, nebral ohľad na nadbytočné označenie štátu a dané vyjadrenie poňal ako upresnenie označenia žalovaného.

8. Žalobca na pojednávaní dňa 13.04.2018 uviedol, že žalovaný označený ako Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky je pasívne vecne legitimovaným subjektom. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/2913/2005, tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/73/2015, v ktorom sa riešil obdobný prípad so záverom, že nemožno považovať za vadné označenie strany sporu ako označenie Slovenská republika, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Mal za to, že žalobu smeroval voči Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, pričom označil IČO a sídlo žalovaného a nejasnosť odstránil podľa ustanovenia § 43 OSP v podaní doručenom súdu. Žalobca nepoprel, že žalovaného označil ako Slovenská republika, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, resp. Slovenská republika - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, avšak ho určite neoznačil ako Slovenská republika v zastúpení alebo za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Tvrdil, že označenie žalovaného predstavovalo odstrániteľnú vadu, ktorú aj odstránil, žaloba od začiatku smerovala voči jedinému žalovanému, a to Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, preto nepodal návrh na zámenu účastníka konania na strane žalovaného. Žalobca poukázal na plnomocenstvo zo dňa 23.10.2013, podľa ktorého bol splnomocnený na zastupovanie žalobcu voči Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky na základe uzatvorenej zmluvy o dielo. Žalobca preto žiadal žalobe vyhovieť v plnom rozsahu.

9. Žalovaný sa na pojednávaní dňa 13.04.2018 vyjadril k pasívnej vecnej legitímácii tak, že je nevyhnutné rozlišovať Slovenskú republiku a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako dva rôzne subjekty, ktorých postavenie pred súdom a najmä pasívna a aktívna vecná legitímácia v súdnom konaní sa líšia, preto ich nie je možné zamieňať. Poukázal na judikát R22/1982, podľa ktorého štát ako subjekt občianskoprávného vzťahu nemožno zamieňať s rozpočtovými organizáciami, ktoré majú vlastnú právnu subjektivitu. Poukázal tiež na označenie štátu a štátneho orgánu, ak sú stranami sporu, v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku a na skutočnosť, že žalovaný bol v žalobe riadne označený názvom štátu, teda Slovenská republika, vrátane názvu štátneho orgánu, ktorý mal v mene štátu konať. Uviedol, že zo všetkých písomností súdu a protistrany až do vznesenia námietky pasívnej vecnej legitímácie jednoznačne vyplýva, že žalobca v žalobe riadne označil jediný procesne spôsobilý subjekt, ktorým je Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Na základe uvedeného žalovaný trval na nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného a žiadal žalobu zamietnuť.

10. Okresný súd v danej veci postupoval podľa ust. § 161 CSP, § 135 ods. 1, 2 CSP, § 18 ods. 2 písm. d), § 21 OZ a § 35 ods. 1 zák. č. 575/2001 a § 21 ods. 4 zákon č. 523/2004.

Podľa § 135 ods. 1 CSP, ak je stranou štát, v žalobe sa označuje uvedením jeho názvu a názvu štátneho orgánu alebo právnickej osoby, ktorá za štát koná.

Podľa § 135 ods. 2 CSP, ak je stranou štátny orgán, v žalobe sa označuje uvedením názvu tohto štátneho orgánu.

Podľa § 18 ods. 2 písm. d) Občianskeho zákonníka právnickými osobami sú iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon.

Podľa § 21 Občianskeho zákonníka, pokiaľ je účastníkom občianskoprávných vzťahov štát, je právnickou osobou.

Podľa § 35 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy sú právnické osoby.

Podľa § 21 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy účinného v čase podania žaloby, rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie môžu vo vlastnom mene nadobúdať práva a zaväzovať sa odo dňa svojho zriadenia.

11. Okresný súd zamietnutie žaloby odôvodnil tým, že v predmetnom konaní žalobca dňa 05.02.2014 doručil súdu žalobu o zaplatenie sumy 56.617,27 Eur s príslušenstvom. Doručením žaloby súdu sa začalo sporové konanie, stranami ktorého boli žalobca a žalovaný, teda tí, ktorých v žalobe označil žalobca. Ako žalovaného žalobca označil Slovenskú republiku, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Žalovaného uvedeným spôsobom označoval aj v ďalších podaniach doručených súdu v priebehu konania, a to až do podania doručeného súdu dňa 04.11.2015, v ktorom upresnil označenie žalovaného s odôvodnením, že usmerňuje postup súdu tak, aby pokračoval v konaní so žalovaným, t. j. Ministerstvom vnútra SR ako príslušnou zložkou štátu a nebral zreteľ na nadbytočné označenie štátu. Vzhľadom na uvedené okresný súd ustálil, že žalovaný bol v žalobe označený jasne, určito a zrozumiteľne, a to s poukazom na ustanovenie § 135 ods. 1 CSP, preto nepovažoval označenie žalovaného v žalobe za vadu žaloby. Podľa názoru súdu následné upresnenie označenia žalovaného žalobcom nebolo možné bez kvalifikovaného návrhu na zámenu strany žalovaného.

12. V zmysle záveru okresného súdu otázka pasívnej vecnej legitímácie nie je vadou žaloby a súd nebol povinný vyzvať žalobcu na odstránenie väd žaloby. Len žalobca je oprávnený uviesť subjekt, od ktorého sa bude domáhať svojho nároku. Súd je povinný voľbu žalobcu akceptovať a následne len skúmať, či žalovaný, ktorý je v žalobe označený, má alebo nemá byť zaviazaný na plnenie, ktorého sa žalobca domáha.

13. Žalobca sa žalobou a následnými úpravami žalobného návrhu domáhal od žalovaného zaplatenia sumy vo výške 54.552,44 Eur s príslušenstvom. Súd sa oboznámil s listinnými dôkazmi predloženými žalobcom a žalovaným - Zmluvou o dielo č. SE-XX-XX/OVO-XXXX zo dňa 19.03.2010, Dodatkom č. 1 k Zmluve o dielo č. SE-XX-XX/OVO-XXXX zo dňa 28.06.2010, Dodatkom č. 2 k Zmluve o dielo č. SE-XX-XX/OVO-XXXX zo dňa 16.12.2010, jednotlivými faktúrami s označením odberateľa - Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Prešove (nachádzajúce sa v súdnom spise na číslach listov 25 až 29), penalizačnými faktúrami s označením odberateľa - Ministerstvo vnútra SR (nachádzajúce sa v

súdnom spise na číslach listov 23 a 30), vyjadrením KR HaZZ v Prešove zo dňa 25.01.2012, podaním žalobcu zo dňa 23.11.2011 adresovaným ministrovi, žiadosťou o usmernenie a dozor nad KR HaZZ v Prešove 16.01.2012, žiadosťou o udelenie súhlasu s postúpením pohľadávky zo dňa 16.12.2011 adresovanou Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, Zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. Z zo dňa 16.07.2010, Súťažnými podkladmi č. p. SE-239-1/OVO-2009 zo dňa 29.10.2009, Výzvou na predkladanie ponúk č. p. SE-239-2/OVO-2009 zo dňa 30.10.2009 a s ďalšími zo spisu vyplývajúcimi listinami. Žalobca odvodil svoj nárok zo Zmluvy o dielo č. SE-XX-XX/OVO-XXXX zo dňa 19.03.2010 uzavretej medzi žalobcom ako zhotoviteľom a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky ako objednávateľom, v spojení s jednotlivými dodatkami k zmluve.

14. Okresný súd z uvedenej zmluvy o dielo mal za preukázané, že zmluvu o dielo uzatvorilo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky vo vlastnom mene, t. j. nie v mene štátu, preto za záväzky zo zmluvy nemôže niesť zodpovednosť štát (Slovenská republika). Slovenskú republiku, ako spôsobilú stranu sporu, nemožno zamieňať s jej rozpočtovými organizáciami (v tomto prípade s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky), ktoré majú vlastnú subjektivitu a vystupujú v právnych vzťahoch samostatne a vo vlastnom mene.

15. Na základe vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že žalobe nebolo možné vyhovieť z dôvodu, že žalobcom označený žalovaný nebol pasívne vecne legitimovaným subjektom. Ak žalobca označil ako žalovaného Slovenskú republiku, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, pričom svoj nárok odvíjal zo zmluvy o dielo uzatvorenej medzi žalobcom a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, žaloba smerovala proti subjektu síce spôsobilému byť stranou sporu, avšak žaloba bola podaná proti tomu, kto v spore nebol nositeľom právnej povinnosti, teda nebol pasívne vecne legitimovaným. Súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že žalobca nepochybne označoval žalovaného ako Slovenská republika, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky v priebehu celého konania až do vznesenia námietky nedostatku pasívnej legitimácie žalovaným.

16. V prejednávanej veci je pasívne legitimovaným a zodpovedným subjektom Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ako to vyplýva z predloženého listinného dôkazu - zmluvy o dielo. Z dôvodu, že sa žalobca nedomáhal nároku na zaplatenie žalovanej sumy voči vecne legitimovanému subjektu, keď sa žalobou domáhal zaplatenia voči Slovenskej republike, Ministerstvo vnútra SR, namiesto Ministerstvu vnútra SR, žalobe nebolo možné vyhovieť. Na základe uvedeného súd, dospel k záveru, že označenie žalovaného v žalobe nie je vadou žaloby, preto konal ďalej s riadne označeným žalovaným a z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalobu zamietol. Vzhľadom na zásadu hospodárnosti konania sa už súd nezaoberal posúdením uplatneného nároku žalobcu.

17. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP s tým, že žalovaný bol v predmetnom konaní v plnom rozsahu úspešný z dôvodu zamietnutia žaloby. Keďže si však žalovaný neuplatnil nárok na náhradu trov konania a zo spisu mu žiadne trovy nevyplyvajú, súd rozhodol tak, že žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania.

18. Proti rozsudku podal odvolanie žalobca, ktorý nesúhlasil s rozhodnutím okresného súdu a namietal odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), h) CSP, že okresný súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

19. Odvolateľ nesúhlasil so záverom okresného súdu, že žalovaný nebol pasívne vecne legitimovaný v danej veci a poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 73/2015, ktorý uviedol, že otázku, kto je v tom - ktorom prípade aktívne a pasívne vecne legitimovaný, musí súd riešiť vždy medzi prvými. Pokiaľ súd nemá vyriešenú otázku, kto je z hľadiska hmotnoprávneho účastníkom právneho vzťahu, z ktorého sa vyvodzuje návrhom uplatnený nárok, nie je (ešte) opodstatnené riešenie ďalších otázok. Je totiž logické, že spornosť v týchto otázkach, môže byť v konaní riešená len medzi subjektmi, ktorých sa táto spornosť týka (porovnaj rozhodnutie NS 3Cdo 358/2015). Namietal, že okresný súd riešil otázku pasívnej vecnej legitimácie až na druhom pojednávaní a až potom, keď vydal uznesenia vo veci tvrdil, že okresný súd mal postupovať podľa § 43 ods. 1 OSP a teraz 129 ods. 1 CSP a vyzvať žalobcu, aby odstránil nejasnosti v označení žalovaného. Keďže, tak súd nepostupoval, odstránil nejasnosti v označení žalovaného právny zástupca žalobcu, podaním zo dňa 02.11.2015, v ktorom na podporu svojho návrhu uviedol viacero judikátov a nálezov o ktoré opieral svoj návrh. Poukázal na rozhodnutia: 1 Obdo V 44/2007 NS, ÚS 127/96 Sb. 5, ÚS 79/95 Sb. 3, I. ÚS 18/98 Sb. 12, sp. zn. 4 Cdo 143/2006. Podľa názoru žalobcu súd svojím nesprávnym procesným postupom, tým, že súd nepostupoval podľa § 43 ods. 1 OSP, teraz § 129 ods. 1 CSP, znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 73/2015. V danom prípade na základe predložených listinných dôkazov opodstatnenosť žaloby smerovala proti

Ministerstvu vnútra SR, a tak v označení žalovaného nemal byť nikto iný, ako zmluvný partner žalobcu s ktorým uzavrel zmluvu o dielo, na základe ktorej si nárok žalobca uplatnil proti Ministerstvu vnútra SR. Tvrdil, že pokiaľ by sa okresný súd podrobne oboznámil s uvedeným prípadom a rozhodnutím NS SR sp. zn. 3 Cdo 73/2015, a s jeho právnym názorom a stanoviskom k danej veci, nerozhodol by tak, ako rozhodol. Okresný súd tak vo veci nesprávne rozhodol a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

20. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 17.07.2018, ktorý navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok ako vecne správny potvrdil. Vo vyjadrení žalovaný poukázal na svoje predchádzajúce vyjadrenia a tvrdenia ohľadne nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného označeného ako Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom vnútra SR s tým, že označenie žalovaného ako štátu, zastúpeného Ministerstvom vnútra považuje za dostatočne jasné a určité a stotožňuje sa s názorom okresného súdu, že takéto označenie nebolo vadou žaloby. Rovnako sa stotožňuje s právnym názorom okresného súdu, že žaloba smerovala proti subjektu, ktorý v tomto konaní nebol pasívne vecne legitimovaný, pretože okresný súd zistil v predmetnom konaní skutkový a právny stav v dostatočnom rozsahu pre meritórne rozhodnutie a na základe zistených skutočností vo veci správne rozhodol, navrhol rozsudok potvrdiť.

21. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací, pri preskúmaní veci bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 470 ods. 1, ods. 2, § 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákon č. 160/2015 Z.z. účinný od 1.7.2016, ďalej len CSP) vec prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

22. Podľa § 387 ods. 1 CSP <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/%23paragraf-387>> odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

23. Podľa § 387 odsek 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

24. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo strán na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, súd prvej inštancie ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil a následne dospel k správne záveru o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného. V danom prípade, pokiaľ súd zamietol žalobu pre nedostatok vecnej legitímácie strany sporu, ďalej sa predmetom konania už nezaoberal a tak ďalšie dôkazy a vyjadrenia žalobcu v konaní, by nemali za následok zmenu záveru o nedostatku vecnej legitímácie.

25. Odvolací súd v predchádzajúcom rozhodnutí zastával názor, že rozsudok súdu prvej inštancie je presvedčivý, záver, ku ktorému súd dospel, je správny, odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/%23paragraf-220>> Námietky odvolateľa v podanom odvolaní nie sú opodstatnené. Okresný súd zrozumiteľným a dostatočným spôsobom vysvetlil v odôvodnení rozsudku, z akého dôvodu žalobu zamietol a prečo žalovaný nie je v danej veci vecne legitimovaný. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku poukázal už len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reagoval na argumenty žalobcu v odvolaní.

26. Súd prvej inštancie založil svoje zamietajúce rozhodnutie na nedostatku vecnej pasívnej legitímácie na strane žalovaného na podanie žaloby o zaplatenie uplatnenej sumy.

27. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevysloví, neznamená, že

sa ňou v konaní nezaoberal“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 6. 2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

28. Vecná legitímácia, či už aktívna alebo pasívna sa vo všeobecnosti v občianskom súdnom konaní rozumie oprávnenie účastníkov vyplývajúce z hmotného práva. Vecnú legitímáciu má ten z účastníkov, komu svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje.

29. V civilnom sporovom konaní sa rozlišuje procesná legitímácia a vecná legitímácia. Procesnou legitímáciou rozumieme oprávnenie byť stranou v spore. Vecnou legitímáciou rozumieme z hmotného práva vyplývajúci stav svedčiaci o tom, kto je nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti v konkrétnom prípade. Či je strana vecne legitímovaná, buď aktívne (na strane žalobcu) alebo pasívne (na strane žalovaného), ukáže sa v konečnom vecnom súdnom rozhodnutí. Nedostatok vecnej legitímácie teda znamená, že strana nebola nositeľom práva, o ktoré išlo v konkrétnom konaní. Vecná legitímácia má význam v každom sporovom konaní. Nedostatok vecnej legitímácie teda znamená, že strana nebola nositeľom práva, o ktoré išlo v konaní.

30. V odvolaní, ktoré bolo podané proti prvému rozhodnutiu okresného súdu, žalobca neargumentuje žiadnymi novými skutočnosťami a dôkazmi podstatnými pre vec samú v zmysle § 366 CSP (§ 205a OSP), s ktorými by sa súd prvej inštancie riadne v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal. Obsah odvolania žalobcu nie je spôsobilý spochybníť správnosť záverov napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích dôvodov výslovne v ňom uvedených, pričom ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu, alebo by spochybňovali správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie.

31. Odvolací súd v predchádzajúcom prvom rozhodnutí o podanom odvolaní žalobcu dospel k záveru, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci a tieto vyhodnotil v súlade s ust. § 195 CSP a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd stotožnil a na ktoré v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia riadnym spôsobom uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal stanoviská procesných strán, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery o nedostatku vecnej legitímácie. Tieto zároveň primeraným a dostatočným spôsobom v súlade s ust. § 220 CSP zdôvodnil. Pre doplnenie správneho záveru okresného súdu o nedostatku vecnej legitímácie žalovaného odvolací súd uvádza, že k tomu, aby ktokoľvek pochopil správnosť tohto záveru súdu, musí mať jasno v otázke, čo je vecná legitímácia a čo je procesná legitímácia v každom spore. Preto pokiaľ ide o procesnú legitímáciu, žalovaný označený v žalobe mal oprávnenie byť stranou v spore. Ale pokiaľ ide o vecnú legitímáciu, žalovaný označený v podanej žalobe nie je nositeľom uplatnenej povinnosti v konkrétnom prípade.

32. Pretože odvolací súd nezistil žiadne pochybenie, rozsudok súdu prvej inštancie ako správny potvrdil, nakoľko ani v odvolaní žalobca neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by iným spôsobom boli spôsobilé vyhodnotiť stav zistený súdom prvej inštancie, odvolanie nepovažoval odvolací súd za dôvodné a preto rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku potvrdil a podľa § 387 ods. 2 CSP sa stotožnil so skutkovým a právnym záverom súdu prvej inštancie. Odvolací súd zdôraznil, že ak žalovaný nedisponuje dostatočnou pasívnou vecnou legitímáciou v spore, nedostatok vecnej legitímácie je vždy dôvodom pre zamietnutie žaloby.

33. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1, v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, a preto mu priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie s poukazom na ustanovenie § 262 ods. 2 CSP.

34. Na základe podaného odvolania žalobcu Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 14Co/241/2018 - 188 zo dňa 27.04.2021 z uvedených dôvodov rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 10C/69/2014 - 153 zo dňa 13.04.2018 potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi.

35. Na základe podaného dovolania žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 4Cdo 113/2022 zo dňa 20.07.2022 rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14Co/241/2018 - 188 zo dňa 27.04.2021 zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie. Žalobca prípustnosť dovolania odôvodňoval nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom v otázke nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného v spojitosti s tým v zrozumiteľnosti jeho označenia v žalobe (a to vzhľadom na obsah spisu), ktorá už v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu

bola riešená (3Cdo 73/2015, 4Cdo 143/2006). V podrobnostiach dovolateľ vyslovil presvedčenie, že už súd prvej inštancie mal určité pochybnosti ohľadom označenia žalovaného, v ktorom smere žalobca poukázal chronologicky na procesný postup okresného súdu v konaní, ako aj na vyjadrenie svojho právneho zástupcu, ktorý na otázku súdu, koho chcel žalovať uviedol, že Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, teda subjekt, s ktorým uzatvoril zmluvu. Keďže v danom prípade bolo označenie žalovaného vo vecnom (logickom) rozpore s tým, ako žalobca vymedzil rozhodujúce skutkové okolnosti, resp. ako z hľadiska skutkového odôvodnil svoju žalobu, súd prvej inštancie mal postupovať podľa § 129 CSP a vyzvať žalobcu na odstránenie nejasností v označení žalovaného. K takémuto postupu súd prvej inštancie podľa dovolateľa „nabádal“ aj odvolací súd vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom uznesení sp. zn. 8Co/349/2016 zo dňa 28.02.2017, ktorým okresnému súdu vytkol, že „nesprávne posúdil podanie žalobcu ako návrh na zámenu účastníka konania na strane žalovaného, keďže z obsahu podania bolo zrejmé, že žalobca mienil len upresniť označenie žalovaného, čo v závere svojho podania výslovne aj uviedol“. Pokiaľ by sa súd prvej inštancie podrobne oboznámil s rozhodnutím Najvyššieho súdu, na ktoré poukazoval žalobca (sp. zn. 3Cdo 73/2015), nerozhodol by tak ako rozhodol, ale postupoval by v zmysle § 129 CSP. Z uvedených dôvodov žalobca žiadal dovolací súd, aby zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec vrátil na ďalšie konanie.

36. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu označil dovolanie podané žalobcom za nedôvodné a dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie odmietol alebo zamietol. Stotožnil sa s právnym posúdením veci procesným postupom ako aj odôvodnením rozhodnutí súdov nižších inštancií. Bližšie uviedol, že v danom prípade žalobca za žalovaného označil Slovenskú republiku zastúpenú Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, teda subjekt, ktorý z uplatňovaného nároku nie je pasívne vecne legitimovaný, ale je spôsobilý byť stranou sporu civilného procesu; nešlo o nesprávne označenie alebo nezrozumiteľné podanie, ktoré by predstavovalo vadu podania, ako to tvrdí žalobca. V takom prípade musí súd žalobu zamietnuť (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 500/2014 zo dňa 24.03.2015). Odkaz žalobcu na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 73/2015 je podľa žalovaného nenáležité, lebo sa netýka obdobnej veci.

37. Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní napadnutých rozsudkov dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné, a zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a aj rozhodnutie okresného súdu, a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky hľadaním obsahu spornej právnej otázky z textu dovolania ako celku vyvodil, že dovolateľom primárne namietaná právna otázka, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorú odvolací súd nesprávne právne posúdil, čím sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 73/2015) spočíva v tom, „či označenie žalovanej ako Slovenská republika, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky v okolnostiach danej veci bolo vadou žaloby podmieňujúcou postup súdu podľa §129 CSP resp. či takto označený subjekt možno bez ďalšieho považovať za dostatočne určito a jasne identifikovaný pre riadny postup v konaní.“

38. Dovolací súd po preskúmaní dovolania dospel k záveru, že konajúce súdy nižších inštancií otázku identifikácie pasívne vecne legitimovaného subjektu neposúdili správne, naviac sa ani po zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu (viď bod 14.2) nevysporiadali riadne so závermi tohto rozhodnutia a s existujúcou judikatúrou dovolacieho súdu, na ktorú boli žalobcom upozornení, a svoj odklon od nej vôbec argumentačne nevysvetlili.

39. Z obsahu podanej žaloby a pripojených dôkazov (č. I. 4 a nasl. spisu) vyplýva, že žalobca poukazuje na uzatvorenú zmluvu o dielo s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, stretnutia s ministrom vnútra, „výhovorky kto je zodpovedný za úhradu“ (viď pripojená korešpondencia). Zo zápisnice o pojednávaní z 19. októbra 2015 (č. I. 85 a nasl.) vyplýva, že po vznesení námietky nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na otázku súdu žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že chcel žalovať subjekt, ktorý s ním uzatvoril zmluvu.

40. Z obsahu spisu dovolací súd ďalej zistil, že žalobca vzhľadom na námietku žalovaného o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie v konaní doručil súdu písomné podanie dňa 02. novembra 2015 (č. I. 98 a nasl. spisu), v ktorom v prvom rade poukázal na to, že v žalobe nie je žalovaný uvedený ako žalovaný „Slovenská republika zast. Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky (ako to mylne uvádza okresný súd), ale Slovenská republika, Ministerstvo vnútra SR“. Nie je mu preto známe, na základe čoho súd používa označenie žalovaného ako „Slovenská republika zast. Ministerstvom vnútra SR“. Ďalej uviedol, že v danom prípade bude vecne legitimovanou osobu a účastníkom konania samotná zložka štátu, a to „Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky“. Vyslovil názor, že spôsob označenia žalovaného v žalobe mohol vyvolať určité nejasnosti, ale nemôže vzbudzovať pochybnosti o tom, koho mal v úmysle žalovať. Z uvedeného identifikačného čísla, označenia sídla a obsahu spisu, sa dá bez pochyb určiť, že chcel žalovať „Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky s ktorým subjektom žiadal, aby

súd pokračoval v konaní a nebral zreteľ na nadbytočné označenie štátu a jeho vyjadrenie poňal ako upresnenie označenia žalovaného.

41. Z dôvodov uvedených v bode 14.1. a 14.2. tohto rozhodnutia senát odvolacieho súdu - Krajského súdu v Bratislave 8Co v rozhodnutí sp. zn. 8Co 349/2016 z 28. februára 2017 dospel k záveru, že súd prvej inštancie nesprávne podanie žalobcu posúdil podľa obsahu ako návrh na zámenu účastníka konania na strane žalovaného v zmysle § 92 ods. 4 O.s.p., keď z obsahu podania je zrejmé, že žalobca ním mienil len upresniť označenie žalovaného, čo v závere podania aj výslovne uviedol; preto nebol dôvod na vydanie napadnutého uznesenia, ktorým súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu na zámenu účastníka konania na strane žalovaného a vzhľadom na to bolo napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie nadbytočné. Vzhľadom na obsah podania žalobcu, bolo v ďalšom konaní potrebné posúdiť, či označenie žalovaného uvedené v žalobe, je dostatočné, určité a zrozumiteľné, a či možno takéto označenie upresniť spôsobom uvedeným žalobcom v predmetnom podaní, a teda či ide o vadu žaloby v časti označenia žalovaného.

42. Výkladom obsahu žaloby preto z vyššie uvedených dôvodov nie je možné v preskúmvanej veci dospieť k inému záveru, iba tomu, že žalobca sa podanou žalobou domáha požadovaného plnenia voči svojmu zmluvnému partnerovi, a to Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky. Vnútroň vyššie popísaný logický nesúlad žaloby mal za následok jej nezrozumiteľnosť, čo podmieňovalo postup súdu prvej inštancie podľa § 129 CSP, na čo aj správne senát 8Co Krajského súdu v Bratislave poukázal.

43. Vzhľadom k doposiaľ uvedenému dovolací súd uzatvára, že odvolací súd/súd prvej inštancie sa pri posudzovaní uplatneného nároku žalobcu odchýlil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri právnom posúdení otázky pasívnej legitímácie subjektu, proti ktorému smerovala žaloba žalobcu. Pôvodné označenie žalovaného malo len formálny nedostatok, a to nezrozumiteľnosť, a preto napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

44. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu a aj rozhodnutia okresného súdu, Okresný súd Bratislava I rozsudkom č. k. 10C 69/2014 -262 zo dňa 11.11.2022 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 54.552,44 Eur s 8,75 % úrokom z omeškania ročne od 21.02.2013 do zaplatenia a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

45. Po vrátení veci súdu prvej inštancie, ktorý bol viazaný právnym názorom dovolacieho súdu, s poukazom na bod 16. uznesenia dovolacieho súdu okresný súd konštatoval názor, že žalobca v priebehu konania odstránil nezrozumiteľnosť žaloby spočívajúcej v označení žalovaného subjektu, keď na pojednávaní dňa 19.10.2015 a následne podaním zo dňa 02.11.2015 uviedol, že sa žalobou domáhal svojho nároku proti Ministerstvu vnútra SR. Súd preto uznesením zo dňa 31.08.2022 vyzval Ministerstvo vnútra SR, teda žalovaného na vyjadrenie sa k žalobe. Žalovaný zotrval na svojich vyjadreniach doručených v priebehu konania, zároveň z opatrnosti vzniesol námietku premlčania žalobcom uplatneného nároku z dôvodu, že súd začal konať s Ministerstvom vnútra SR ako stranou sporu až na základe uznesenia zo dňa 31.8.2022, pričom žalobca sa svojho nároku domáha žalobou doručenou súdu už dňa 06.06.2014.

46. Okresný súd pri rozhodnutí vo veci vychádzal zo zistenia, že medzi stranami sporu bola dňa 19.03.2010 uzatvorená Zmluva o dielo č. SE-83- XX/OVO-XXXX „Rekonštrukcia, nadstavba, prístavba a modernizácia Hasičskej stanice v Spišskej Starej Vsi“. Objednávateľom diela bolo Ministerstvo vnútra SR a žalobca vystupoval v pozícii zhotoviteľa, ktorý sa zaviazal dodať žalovanému dielo spočívajúce v rekonštrukcii, nadstavbe, prístavbe a modernizácii Hasičskej stanice v Spišskej Starej Vsi. Žalovaný sa zaviazal riadne dokončené dielo prevziať a zaplatiť za jeho zhotovenie dohodnutú cenu. Podľa čl. III. sa zhotoviteľ zaviazal dodať dohodnutý predmet zmluvy do 20 mesiacov od podpisu zmluvy s tým, že pokiaľ zhotoviteľ pripraví dielo na odovzdanie pred dohodnutým časom plnenia, objednávateľ sa zaviazal dielo prevziať v ponúknutom termíne, a to bez nároku zhotoviteľa na finančné zvýhodnenie. Podľa čl. VI. mal zhotoviteľ doručiť faktúry na preplatenie na adresu Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Prešove. V bode 6.8 zmluvy objednávateľ prehlásil, že na zhotovenie diela, ktoré bolo predmetom zmluvy, mal zabezpečené finančné prostriedky. Cena za zhotovenie diela bola podľa čl. V. zmluvy dohodnutá vo výške 395 615,50 eur s DPH, ktorá mala byť podľa čl. VI. bod 6.2 hradená formou priebežnej fakturácie na základe odsúhlasených skutočne vykonaných prác do výšky 90% z celkovej ceny diela. Lehota splatnosti faktúr bola dohodnutá 60 kalendárnych dní odo dňa doručenia faktúry objednávateľovi. V čl. VIII. zmluvy si zmluvné strany dojednali zmluvné pokuty. Podľa bodu 8.3 mal zhotoviteľ nárok na zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % z ceny faktúry za každý začatý deň omeškania v prípade omeškania objednávateľa s úhradou jednotlivých faktúr nad dohodnutú dobu splatnosti. Podľa bodu 8.4 zmluvné strany nie sú v omeškaní podľa čl. VII. bodov 7.5 až 7.7 a čl. X. bod 10.6 zmluvy v prípadoch vyššej moci, resp. zásahu úradných miest, ak tieto skutočnosti bezodkladne písomne oznámia

druhej strane, alebo sú okolnosti vyššej moci, resp. zásahu úradných miest všeobecne známe. Za zásah úradných miest sa považuje napr. viazanie rozpočtových prostriedkov podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

47. Dodatkom č. 1 zo dňa 28.06.2010 k Zmluve o dielo č. U. „Rekonštrukcia, nadstavba, prístavba a modernizácia Hasičskej stanice v Spišskej Starej Vsi“ sa zmluvné strany dohodli na zmene bodu 5.1 a bodu 6.6 zmluvy o dielo, predmetom ktorých bola cena za dielo a zádržné právo objednávateľa.

48. Dodatkom č. 2 zo dňa 16.12.2010 k Zmluve o dielo č. U. „Rekonštrukcia, nadstavba, prístavba a modernizácia Hasičskej stanice v Spišskej Starej Vsi“ zmluvné strany opäť zmenili bod 5.1 zmluvy a cenu diela dohodli vo výške 420 803,47 Eur s DPH.

49. Faktúrou č. L zo dňa 30.06.2010 žalobca účtoval Krajskému riaditeľstvu Hasičského a záchranného zboru v Prešove stavebné práce podľa Zmluvy o dielo č. SE-XX- XX/OVO-XXXX zo dňa 19.03.2010 v sume 80 164,44 eur. Faktúra bola splatná dňa 29.08.2010. Podľa pečiatky odberateľ prevzal faktúru dňa 01.07.2010.

50. Faktúrou č. L zo dňa 30.07.2010 žalobca účtoval Krajskému riaditeľstvu Hasičského a záchranného zboru v Prešove stavebné práce podľa Zmluvy o dielo č. SE-XX- XX/OVO-XXXX zo dňa 19.03.2010 a dodatku č. 1 v sume 71 227,48 Eur. Faktúra bola splatná dňa 28.09.2010. Podľa pečiatky odberateľ prevzal faktúru dňa 06.08.2010.

51. Faktúrou č. L zo dňa 31.08.2010 žalobca účtoval Krajskému riaditeľstvu Hasičského a záchranného zboru v Prešove stavebné práce podľa Zmluvy o dielo č. SE-XX- XX/OVO-XXXX zo dňa 19.03.2010 v sume 67 371,64 Eur. Faktúra bola splatná dňa 30.10.2010. Podľa pečiatky odberateľ prevzal faktúru dňa 07.09.2010.

52. Faktúrou č. L zo dňa 30.09.2010 žalobca účtoval Krajskému riaditeľstvu Hasičského a záchranného zboru v Prešove stavebné práce podľa Zmluvy o dielo č. SE-XX- XX/OVO-XXXX zo dňa 19.03.2010 v sume 57 915,93 Eur. Faktúra bola splatná dňa 29.11.2010. Podľa pečiatky odberateľ prevzal faktúru dňa 05.10.2010.

53. Faktúrou č. L zo dňa 29.10.2010 žalobca účtoval Krajskému riaditeľstvu Hasičského a záchranného zboru v Prešove stavebné práce podľa Zmluvy o dielo č. SE-XX- XX/OVO-XXXX zo dňa 19.03.2010 v sume 41 427,31 Eur. Faktúra bola splatná dňa 28.12.2010. Podľa pečiatky odberateľ prevzal faktúru dňa 10.11.2010.

54. Penalizačnou faktúrou č. XXXXXXXX zo dňa 30.03.2012 žalobca účtoval žalovanému zmluvnú pokutu podľa Zmluvy o dielo č. SE-XX-XX/OVO-XXXX zo dňa 19.03.2010 v zmysle čl. VIII. bod 8.3 v sume 55 616,95 Eur s dátumom splatnosti 13.04.2012. Predmetná faktúra bola žalovanému doručená dňa 20.02.2013.

55. Penalizačnou faktúrou č. XXXXXXXX zo dňa 13.04.2012 žalobca účtoval žalovanému zmluvnú pokutu podľa Zmluvy o dielo č. SE-XX-XX/OVO-XXXX zo dňa 19.03.2010 v zmysle čl. VIII. bod 8.3 v sume 1000,32 Eur s dátumom splatnosti 27.04.2012.

56. Podľa tabuľky vyhotovenej žalobcom dňa 30.03.2012 (č. I. 96) bol žalovaný s faktúrou č. L zo dňa 30.06.2010 znejúcou na sumu 71 622,95 Eur a 8 541,49 Eur s dátumom splatnosti 31.08.2010 v omeškaní 112 a 477 dní, a preto žalobca žiadal penále v sume 4010,72 Eur a 2036,79 Eur. S faktúrou č. L zo dňa 30.7.2010 znejúcou na sumu 71227,48 Eur s dátumom splatnosti 06.10.2010 bol žalovaný v omeškaní 230 dní po lehote splatnosti, a preto penále do 31.3.2012 predstavovalo sumu 8190,30 Eur. S faktúrou č. P2010048 zo dňa 31.8.2010 znejúcou na sumu 67 371,64 Eur bol žalovaný v omeškaní 518 dní, pričom penále do 31.3.2012 bolo vo výške 17 451,42 Eur. S faktúrou č. L zo dňa 30.9.2010 znejúcou na sumu 57 915,93 Eur bol žalovaný v omeškaní 488 dní po lehote splatnosti, a preto penále do 31.3.2012 predstavovalo sumu 14 132,48 Eur. S faktúrou č. L zo dňa 29.10.2010 znejúcou na sumu 41 427,31 Eur bol žalovaný v omeškaní 459 dní, a preto žalobca vyčíslil penále do 31.3.2012 v sume 9505,89 Eur. Celkové penále do 31.03.2012 žalobca určil v sume 54 552,44 Eur.

57. Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Prešove listom zo dňa 25.01.2012 odsúhlasilo pohľadávky v nasledovných výškach - 67 371,64 Eur (faktúra č. L 57 915,93 Eur (faktúra č. L 41 427,31 Eur (faktúra č. L Pohľadávky vzniknuté zo zmluvnej pokuty krajské riaditeľstvo neodsúhlasilo, pretože podľa zmluvy nárok na zmluvnú pokutu pre prípad omeškania zo strany zhotoviteľa alebo objednávateľa bol dohodnutý medzi žalobcom a žalovaným, teda zmluvnými stranami zmluvy o dielo.

58. Listom zo dňa 23.11.2011 žalobca poukázal na to, že na osobnom stretnutí v Snine dňa 21.11.2011 predostrel ministromi (poznámka súdu: zrejme ministromi vnútra SR) problematiku úhrady faktúr za realizáciu diela podľa Zmluvy o dielo č. SE-XX-XX/OVO-XXXX. Uviedol, že hasičská stanica

bola skolaudovaná v novembri 2010, avšak niektoré čiastkové faktúry za dielo neboli uhradené už vyše roka po splatnosti.

59. Listom zo dňa 16.1.2012 žalobca žiadal Ministerstvo vnútra SR o usmernenie Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Prešove z dôvodu vrátenia penalizačných faktúr vystavených v súlade so zmluvou o dielo.

60. Zo Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. Z2214022006801 zo dňa 16.07.2010 uzatvorenej medzi poskytovateľom - Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR a prijímateľom - Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Prešove súd zistil, že jej predmetom bola úprava zmluvných podmienok, práv a povinností medzi poskytovateľom a prijímateľom pri poskytnutí nenávratného finančného príspevku zo strany poskytovateľa prijímateľovi na realizáciu aktivít projektu - Rekonštrukcia, nadstavba, prístavba a modernizácia Hasičskej stanice v Spišskej Starej Vsi. Účelom zmluvy bolo spolufinancovanie schváleného projektu prijímateľa. Maximálna výška celkových investičných výdavkov na realizáciu aktivít projektu bola v sume 409 311,59 Eur s tým, že poskytovateľ a prijímateľ sa dohodli na nenávratnom finančnom príspevku do výšky 402 879,10 Eur.

61. Zo súťažných podkladov č. SE - 239 - 1/OVO - 2009 zo dňa 29.10.2009 vo veci Rekonštrukcie, nadstavby, prístavby a modernizácie Hasičskej stanice v Spišskej Starej Vsi vyplýva, že verejným obstarávateľom bolo Ministerstvo vnútra SR. Ako zdroj finančných prostriedkov v bode 5. boli uvedené prostriedky Regionálneho operačného programu a štátneho rozpočtu. Podľa bodu 31.5 v prípade nevydania rozhodnutia o schválení nenávratného finančného prostriedku nemala byť zmluva uzavretá a verejná súťaž mala byť zrušená.

62. Z podprahovej zákazky - výzva na predkladanie ponúk č. SE-239-2/OVO-2009 zo dňa 30.10.2009 vo veci Rekonštrukcie, nadstavby, prístavby a modernizácie Hasičskej stanice v Spišskej Starej Vsi súd zistil, že podľa bodu 11. mal byť predmet zákazky financovaný z prostriedkov Regionálneho operačného programu a zo štátneho rozpočtu.

63. Okresný súd právne vec posúdil podľa § 261 ods. 1, § 536 ods. 1, § 546 ods. 1, Obchodného zákonníka, § 544 ods. 1 a 2, § 545 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 300, § 374 ods. 1, § 324 ods. 1, § 340 ods. 1, § 365 ods. 1, § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka a § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., a na základe vykonaného dokazovania zistil, že medzi stranami sporu bola dňa 19.03.2010 uzatvorená Zmluva o dielo č. SE-XX-XX/OVO-XXXX „Rekonštrukcia, nadstavba, prístavba a modernizácia Hasičskej stanice v Spišskej Starej Vsi“, v ktorej žalovaný vystupoval v pozícii objednávateľa a žalobca v pozícii zhotoviteľa. Žalobca sa predmetnou zmluvou zaviazal dodať žalovanému dielo spočívajúce v rekonštrukcii, nadstavbe, prístavbe a modernizácii Hasičskej stanice v Spišskej Starej Vsi a žalovaný sa zaviazal riadne dokončené dielo prevziať a zaplatiť za jeho zhotovenie dohodnutú cenu. Zmluvné strany sa dohodli, že predmet zmluvy bude dodaný do 20 mesiacov od podpisu zmluvy s tým, že pokiaľ by zhotoviteľ pripravil dielo na odovzdanie pred dohodnutým časom plnenia, objednávateľ sa zaviazal dielo prevziať v ponúknutom termíne, avšak zhotoviteľ by nemal nárok na finančné zvýhodnenie. Cena za dielo bola dohodnutá v zmysle zmluvy v spojení s dodatkom č. 1 a č. 2 v sume 420 803,47 Eur s DPH s tým, že žalovaný v zmluve prehlásil, že na zhotovenie diela, ktoré bolo predmetom zmluvy, mal zabezpečené finančné prostriedky. Žalobca v zmysle zmluvy doručoval jednotlivé faktúry na preplatenie na adresu Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Prešove. Lehota splatnosti faktúr bola dohodnutá 60 kalendárnych dní odo dňa doručenia faktúry objednávateľovi. Zmluvné strany si v zmluve dojednali aj zmluvné pokuty. Podľa bodu 8.3 mal zhotoviteľ nárok na zmluvnú pokutu vo výške 0,05% z ceny faktúry za každý začatý deň omeškania v prípade omeškania objednávateľa s úhradou jednotlivých faktúr nad dohodnutú dobu splatnosti. Súd mal ďalej z listinných dôkazov za preukázané, že žalobca faktúrami č. P2010031, č. P2010038, č. P2010048, č. P2010052 a č. P2010066 účtoval žalovanému na adresu Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Prešove stavebné práce v zmysle zmluvy o dielo, žalovaný sa však s uvedenými faktúrami dostal do omeškania, a preto žalobca využil zmluvne dojednané právo v zmysle bodu 8.3 zmluvy. Penalizačnými faktúrami č. 2012012 a č. 2012017 účtoval žalovanému zmluvnú pokutu v celkovej výške 56 617, 27 Eur. Žalovaný so žalobou nesúhlasil, v rámci procesnej obrany poukázal na Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. Z uzatvorenú dňa 16.07.2010 medzi poskytovateľom - Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR a prijímateľom - Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Prešove, účelom ktorej bolo spolufinancovanie projektu „Rekonštrukcia, nadstavba, prístavba a modernizácia Hasičskej stanice v Spišskej Starej Vsi“.

64. Žalovaný tvrdil, že fakturované stavebné práce nebolo možné uhrádzať bez uzatvorenej zmluvy o NFP, a preto viacerým faktúram uplynula lehota splatnosti, zároveň poukázal na to, že

žalobca zrealizoval stavbu v kratšom čase ako bola zmluvne dohodnutá lehota, a tak skrátenie termínu výstavby vytvorilo nerovnováhu medzi reálnou potrebou finančných prostriedkov za vykonané stavebné práce na strane Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Prešove a možnosťami Riadiaceho orgánu pre Regionálny operačný program (ktorým bolo Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR), ktorý mal finančné prostriedky vo výške podľa zmluvy o NFP rozložené na zmluvne dohodnutú lehota výstavby 20 mesiacov. Na podporu svojich tvrdení žalovaný tiež uviedol, že sa už vo výzve na predkladanie ponúk uvádzalo, že projekt bude financovaný z prostriedkov regionálneho operačného programu, a preto žalobca podľa neho musel mať o uvedenom vedomosť. Nakoniec zotrval na nedostatku pasívnej vecnej legitímácie a vzniesol aj námietku premlčania.

65. S poukazom na bod 16. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/113/2022 zo dňa 20.07.2022 súd v prvom rade dospel k záveru o danosti pasívne legitimovaného subjektu v tomto spore, keďže žalobca v priebehu konania odstránil nezrozumiteľnosť žaloby spočívajúcej v označení žalovaného subjektu, pretože na pojednávaní dňa 19.10.2015 a následne podaním zo dňa 02.11.2015 upresnil, že sa žalobou domáhal svojho nároku voči Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky tak, ako to právne ustálil dovolací súd. Je preto zrejmé, že sa žalobca domáhal zaplataenia žalovanej sumy proti svojmu zmluvnému partnerovi titulom zmluvy o dielo. Čo sa týka námietky premlčania vznesenej žalovaným po odstránení zjavného nedostatku žaloby, súd sa s predmetnou námietkou nestotožnil, keďže žaloba bola podaná včas, a to v premlčacej lehote, pričom odstránenie nejasností žaloby zrejmych už v čase jej podania nemá za následok uplynutie premlčacej lehoty. Skutočnosť, že po doručení vyššie uvedeného rozhodnutia dovolacieho súdu súd prvej inštancie vyzval žalovaného (už označeného ako Ministerstvo vnútra SR) na vyjadrenie sa k žalobe, nepredstavuje okamih doručenia novej žaloby.

66. Medzi stranami nebolo sporné, že k uzatvoreniu zmluvy o dielo došlo na základe výsledkov verejného obstarávania (bod 15.16 a 15.17 rozsudku). Hoci podľa výzvy na predkladanie ponúk, ako aj zo súťažných podkladov vyplýva, že sa projekt Rekonštrukcie, nadstavby, prístavby a modernizácie Hasičskej stanice v Spišskej Starej Vsi mal realizovať z finančných prostriedkov Regionálneho operačného programu a štátneho rozpočtu, v zmluve o dielo sa uvedené neodzrkadlilo, práve naopak, v bode 6.8 zmluvy žalovaný prehlásil, že na zhotovenie diela, ktoré bolo predmetom zmluvy, mal zabezpečené finančné prostriedky. Okrem toho je nutné poznamenať, že zmluva o NFP bola uzatvorená medzi inými subjektmi ako zmluva o dielo, a to Krajským riaditeľstvom Hasičského a záchranného zboru v Prešove a Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR, a dokonca bola uzatvorená až dňa 16.07.2010, teda 4 mesiace po uzatvorení zmluvy o dielo. Napriek tomu, že zmluva o dielo bola dvakrát menená, a to dodatkom č. 1 zo dňa 28.06.2010 a dodatkom č. 2 zo dňa 16.12.2010, žalovaný na ním uvádzanú potrebu financovania projektu z nenávratných finančných prostriedkov nereagoval a o uvedené zmluvu o dielo nedoplnil, ani nezmenil, zmluvné ustanovenie uvedené v bode 6.8 zmluvy týkajúce sa zabezpečených finančných prostriedkov nechal bez zmeny. Súd preto uvádza, že na námietku žalovaného týkajúcu sa spôsobu financovania zmluvy o dielo neprihliadol, pretože žalobca nebol účastníkom zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku uzatvorenej medzi Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR a Krajským riaditeľstvom Hasičského a záchranného zboru v Prešove, a preto nie je viazaný jej ustanoveniami (najmä spôsobom financovania), jej ustanovenia sú vo vzťahu k sporovým stranám právne irelevantné. Súd zároveň poukazuje na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave - sp. zn. 4Cob/16/2018, sp. zn. 4Cob/84/2016, sp. zn. 3Cob/310/2015, ktorý rozhodoval v skutkovo a právne totožných veciach, kde žalovaný rovnako vystupoval v pozícii žalovaného.

67. S poukazom na vyššie uvedené sa súd nestotožnil ani s ďalšou námietkou žalovaného, podľa ktorej z dôvodu, že žalobca ako zhotoviteľ zrealizoval stavbu v kratšom čase (8 mesiacov) ako bola zmluvne dohodnutá lehota (20 mesiacov), došlo k skráteniu termínu výstavby a vytvoreniu nerovnováhy medzi reálnou potrebou finančných prostriedkov za vykonané stavebné práce na strane Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Prešove a možnosťami Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR, ktorý mal finančné prostriedky rozložené na zmluvne dohodnutú lehota výstavby 20 mesiacov. Podľa čl. III. bod 3.1 zmluvy o dielo bol medzi stranami dojednaný čas plnenia, a to do 20 mesiacov od podpisu zmluvy. Interpretáciou uvedeného ustanovenia v spojení s bodom 3.3 zmluvy súd dospel k záveru, že zmluvné strany nevyklúčili predčasné plnenie zo zmluvy, resp. skoršie plnenie zo zmluvy ako 20 mesiacov od jej podpisu, pokiaľ sa dohodli na lehote do 20 mesiacov, a nie neskôr. Taktiež z bodu 3.3 zmluvy vyplýva, pokiaľ by zhotoviteľ pripravil dielo na odovzdanie pred dohodnutým časom plnenia, objednávateľ sa zaviazal dielo prevziať v ponúknutom termíne, s tým, že by žalobca nemal nárok na finančné zvýhodnenie. Súd mal za to, že žalobcu nie je možné sankcionovať za skoršie splnenie svojho záväzku zo zmluvy tým, že by sa vylúčilo jeho právo na zmluvnú pokutu. Zároveň súd poznamenáva, že penalizačná faktúra č. 2012012 bola vystavená dňa

30.03.2012 a penalizačná faktúra č. 2012017 dňa 13.04.2012, pričom v prípade, ak by žalobca realizoval dielo 20 mesiacov od podpisu, k jeho odovzdaniu by došlo v mesiaci november 2011, t. j. ešte skôr ako žalobca vystavil penalizačné faktúry.

68. Z dôvodu, že sa žalovaný dostal do omeškania s úhradou jednotlivých faktúr, ktorými mu boli účtované stavebné práce podľa zmluvy o dielo, žalobca, využijúc zmluvné dojednanie podľa čl. VIII., fakturoval žalovanému zmluvnú pokutu tak, ako to vyplýva z penalizačných faktúr (bod 15.9 a 15.10 rozsudku) a špecifikácie predloženej žalobcom (bod 15.11 rozsudku). Žalobca v priebehu konania reagoval na procesnú obranu žalovaného týkajúcu sa výšky zmluvnej pokuty s poukazom na dĺžku omeškania, a preto upravil nielen výšku žalovanej sumy titulom zmluvnej pokuty, ale aj výšku požadovaného úroku z omeškania a dátum úroku z omeškania. Súd považoval žalobu za dôvodnú, keďže zmluvná pokuta bola medzi stranami písomne dojednaná v čl. VIII. zmluvy o dielo s určením zmluvnej povinnosti, porušením ktorej toto právo vznikne, ako aj určením jej výšky. Nebolo sporné, že žalovaný faktúry č. P2010031, č. P2010038, č. P2010048, č. P2010052 a č. P2010066 neuhradil včas, dostal sa tak do omeškania. Liberačné dôvody neuplatnenia sankcie zmluvnej pokuty vo vzťahu k omeškaniu žalovaného so zaplatením faktúr neboli dojednané, liberačné dôvody uvedené v bode 8.4 zmluvy o dielo sa vzťahovali na iné prípady (a to čl. VII. bod 7.5 až 7.7 a čl. X. bod 10.6 zmluvy o dielo), a to vady diela. Súdu tak nezostalo nič iné, ako žalobe v plnom rozsahu vyhovieť.

69. Keďže sa žalovaný dostal do omeškania so zaplatením žalovanej sumy, súd žalovaného zaviazal aj na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 54 552,44 Eur od 21.02.2013 do zaplatenia, t. j. odo dňa nasledujúceho po doručení penalizačnej faktúry č. 2012012 žalovanému, ktorá bola splatná dňa 13.04.2012 a žalovanému doručená dňa 20.02.2013. Úrok z omeškania súd priznal žalobcovi tak, ako žiadal, a to v zmysle ustanovenia § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. s tým, že k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu bola výška úrokov z omeškania 8,75 % ročne.

70. O nároku na náhradu trov prvoinštančného, aj dovolacieho konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 3 CSP s tým, že žalobca bol v predmetnom konaní v plnom rozsahu úspešný z dôvodu, že súd žalobe vyhovel. Podľa pomeru úspechu v spore vznikol nárok na náhradu trov konania žalobcovi. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

71. Proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 10C/69/2014 - 262 zo dňa 11.11.2022 podal odvolanie žalovaný, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietá, a to vzhľadom na právny názor žalovaného v jeho písomných vyjadreniach i ústnych prednesoch v priebehu konania. V podanom odvolaní žalovaný odôvodnil odvolanie podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) Civilného sporového poriadku, pretože súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

72. V podanom odvolaní žalovaný poukázal na to, že vada konania je vo svojej podstate porušením základného práva strany v súdnom konaní na spravodlivý proces. Toto právo je priznané tak článkom 46 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky je za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie potrebné považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Požiadavka na riadne odôvodnenie rozsudku v konaní pred všeobecným súdom stanovuje § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého „v odôvodnení rozsudku uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé“ a tiež § 220 ods. 3 CSP, podľa ktorého „ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.“ Výkladom tohto ustanovenia možno konštatovať, že úplný, ale i čiastočný nedostatok dôvodov rozhodnutia je v rozpore s tam uvedenými požiadavkami. Tak isto aj existencia extrémneho nesúhlasu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami

(napr. prípad, kedy právne závery nevyplývajú zo skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii, uvádzanie len všeobecných súhrnných zistení bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvedené) je v rozpore s požiadavkami uvedenými v § 220 ods. 2 CSP. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strán na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán. Porušením tohto práva strany v konaní na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa preto strane v konaní takto odníma možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia opravných prostriedkov. Preto nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie (viď. napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 171/2005 zo dňa 27.04.2006). Zásada spravodlivosti sa vzťahuje na celé súdne konanie. Spravodlivosť znamená aj povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo strany v konaní na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom prejednávanej veci. Rozhodnutie súdu musí v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na základe ktorých je založené (III. ÚS 119/03 z o dňa 16.09.2003).

73. Obdobne podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 192/2006 zo dňa 03.11.2006, ak súd rieši právnu otázku (tú istú alebo analogickú), ktorá už bola právoplatne vyriešená podstatne odlišným spôsobom bez toho, aby sa argumentačne vyrovnal so širokými súdnymi rozhodnutiami, nekoná v súlade s princípom právnej istoty v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a môže tým porušiť aj právo strany v súdnom konaní na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

74. Absencia jasného a zrozumiteľného odôvodnenia vedie k neúplnosti, nepresvedčivosti a nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia, a vedie k porušeniu práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces priznaných čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ak všeobecný súd aplikuje určité ustanovenia zákona bez relevantných dôvodov v rozpore s konštantnou rozhodovacou praxou, je potrebné považovať takýto postup súdu za arbitrárny. Takýto postup je zároveň aj zásahom do princípu právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (I. ÚS 335/2006).

75. Na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 111/1998 uverejnený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. augusta 1997, sp. zn. 2 Cdo 5/1997, z ktorého vyplýva, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný.“

76. Žalovaný sa ako odvolateľ v danej veci, po zrušení rozhodnutí súdov nižšej inštancie, v celosti pridrižoval svojho právneho názoru tak, ako bol v rámci konania pred súdmi od počiatku v písomných vyjadreniach, ako i v ústnych prednesoch prezentovaný a dovoľujeme si v plnej miere odkázať na ich obsah. Pre doplnenie uviedol, že Okresný súd Bratislava I v poradí prvým rozsudkom č. k. 10C/69/2014-153 zo dňa 13.04.2018 žalobu žalobcu v celosti zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného. Predmetný rozsudok ako vecne a právne správny potvrdil rozsudkom aj Krajský súd v Bratislave č. k. 14Co/241/2018 -188 zo dňa 27.04.2021.

77. Najvyšší súd Slovenskej republiky vyhovel dovolaniu žalobcu a uznesením sp. zn. 4Cdo/113/2022 zo dňa 20.07.2022 zrušil rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd ustálil, že všeobecné súdy otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného neposúdili správne a svoj odklon od ustálenej judikatúry dovolacieho súdu argumentačne nevysvetlili.

78. Dovolací súd vo vzťahu k posúdeniu otázky, resp. námietky nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného vyslovil (bod 17, strana 9 odôvodnenia), cit.: „ ... Pôvodné označenie žalovaného malo len formálny nedostatok, a to nezrozumiteľnosť a preto napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.“

79. Žalovaný sa s právnym názorom dovolacieho súdu nestotožňuje a tento namieta, taktiež aj výrok, ktorým rozhodnutia súdov nižšej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Nemožno súhlasiť s názorom dovolacieho súdu ohľadom posúdenia otázky pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, nakoľko je celkom zrejmé, že žalobca v žalobe žalovaný subjekt označil zjavne nesprávne ako Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a nie ako Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Skutočnosť, že žalobca v priebehu konania učinil opravu

alebo úpravu označenia žalovaného subjektu nemôže predstavovať zhojenie vady v konaní, ktorú žalobca spôsobil. Žalobca je tou stranou konania, ktorá disponuje predmetom konania, ako aj na nej tkvie povinnosť správne označiť žalovaný subjekt s tým, že sankciou je strata sporu. Oprava označenia žalovaného subjektu neprichádza do úvahy a uvedené nemá oporu v žiadnom právnom predpise. Predmetný spor nebol, resp. nie je spor s ochranou slabšej strany, kde je výraznejšie postavenie žalobcu s výraznejšie koncipovanými právami. Predmetný spor je klasický civilný spor, kde oba subjekty, t. j. žalobca aj žalovaný majú rovné postavenie a majú svoje procesné práva a povinnosti prislúchajúce im CSP. Za predpokladu, že žalobca nesprávne označí žalovaný subjekt, teda subjekt, ktorý má byť nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ide, tak nemožno legitímne očakávať, že v priebehu konania možno označenie žalovaného upravovať alebo špecifikovať podľa námietok žalovaného tak, aby žalobca vždy uvedenú neodstrániteľnú vadu konania zhojil. Nemožno sa stotožniť s právnym názorom dovolacieho súdu, že cit.: „Pôvodné označenie žalovanej malo len formálny nedostatok, a to nezrozumiteľnosť a preto napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.“ Označenie žalovaného nemohlo a nemalo len formálny nedostatok, jednalo sa o zásadný nedostatok, nakoľko žalobca v konaní požadoval žalobou plnenie od subjektu, ktorý nebol nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Súd nižšej inštancie správne posúdili otázku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v predmetnom konaní a svoj právny názor aj náležite zdôvodnili. Dovolací súd vychádzal z údajného formálneho nedostatku označenia žalovaného, avšak uvedený právny názor nemožno považovať za korešpondujúci so zásadou spravodlivosti, nakoľko sa činnosťou súdu zhojilo nesprávne označenie žalovaného subjektu, čo v konečnom dôsledku malo dosah na meritum veci. Nakoľko súd prvej inštancie musí rešpektovať právny názor dovolacieho súdu, tento prevzal a otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného posúdil odlišne ako v prvom rozsudku. Avšak aj napriek viazanosti právnym názorom súdu vyššej inštancie má súd prvej inštancie možnosť odchyliť sa od tejto viazanosti a uviesť svoj odlišný právny názor, ktorý musí náležite zdôvodniť. Žalovaný tvrdil, že konanie je zaťažené vadou nepreskúmateľnosti, zmätočnosti, arbitrárnosti a nezákonnosti, ktoré malo za následok nesprávne právne posúdenie veci.

80. Žalovaný od počiatku konania dôvodil nedostatkom svojej pasívnej vecnej legitímácie v konaní, pričom svoj právny názor rozsiahlo zdôvodňoval a podporil rozhodnutiami najvyšších súdnych autorít Slovenskej republiky. Vzhľadom na uvedené, postupom súdu prvej inštancie došlo k vadám konania, ktorých následkom je nesprávne rozhodnutie vo veci samej, porušenie práva na spravodlivý proces a odňatie možnosti konať pred súdom. Podľa názoru žalovaného je zrejmé, že súdy (dovolací súd a následne súd prvej inštancie) nesprávne posúdili a vyhodnotili žalovaným opakovane vznášané námietky nedostatku svojej pasívnej vecnej legitímácie. Je zrejmé, že súd prvej inštancie predmetnú zásadnú otázku posúdil nesprávne, konanie zaťažil vadou nepreskúmateľnosti a zmätočnosti, vedúcou až do vydania rozhodnutia vo veci samej, ktoré nemá oporu v zákone ani v ustálenej rozhodovacej praxi. Postupom súdov bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom, konanie bolo zaťažené vadou, výsledkom ktorej bolo vydanie nesprávneho a ústavne nekonformného rozhodnutia. Je zrejmé, že súd prvej inštancie konal so stranou, resp. so subjektom, ktorý nie je a ani nebol nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní išlo. Postup a rozhodnutie NS SR ako súdu dovolacieho nie je podľa žalovaného správny, zákonný a ústavne konformný.

81. V zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/500/2014 zo dňa 24.03.2015, cit.: „Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1) odňatie možnosti konať pred súdom, 2) to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3) možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu jeho procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. ... Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúca povinnosť o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 14/2001 zo dňa 23.08.2001, sp. zn. II. ÚS 132/02 zo dňa 13.11.2002, sp. zn. III. ÚS 171/2006 zo dňa 05.04.2007).“

82. Žalovaný tvrdil, že v dôsledku konania s tým účastníkom konania, ktorý vo veci nebol (a ani nie je) pasívne vecne legitimovaný a nebol ani procesne spôsobilým orgánom konať v mene štátu, bola pasívne vecne legitimovanému a procesne spôsobilému subjektu odňatá možnosť konať pred súdom.

83. V každom sporovom konaní je pre úspešnosť žaloby jednou zo základných povinností žalobcu preukázať vecnú legitimáciu strán konania. Je preto povinnosťou žalobcu preukázať, kto je stranou konania a až po splnení tejto povinnosti je možné pristúpiť k preukazovaniu oprávnenosti či neoprávnenosti žalobcom tvrdeného zásahu do jeho práv.

84. Podľa ustanovenia § 60 zákona CSP sú stranami konania žalobca a žalovaný. Strany konania musia disponovať vecnou legitimáciou. Vecnou legitimáciou sa rozumie stav podľa hmotného práva, podľa ktorého strana konania je subjektom práv alebo povinností, ktoré sú predmetom sporu. Nedostatok pasívnej vecnej legitimácie znamená, že niekto o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, nositeľom hmotno-právnej povinnosti nie je. Určenie právneho subjektu, ktorý v danom prípade je nositeľom hmotno-právnej povinnosti má zásadný význam z hľadiska určenia pasívnej vecnej legitimácie na strane žalovaného.

85. Nová právna úprava dôsledne vychádza z tzv. prvej definície účastníctva v sporovom konaní. Z dôvodov zavedenia dôsledných prvkov kontradiktórneho procesu a princípu formálnej pravdy sa doterajší pojem účastník vyhradil len pre konania mimosporové a konania v správnom súdnictve. Ustanovenie § 60 CSP dôsledne zavádza pojem strana, čím sa vyjadruje existencia dvoch so záujmom na výsledku sporu kontradiktórnych protistrán, teda strana žalobcu a strana žalovaného. Strany konania musia disponovať vecnou legitimáciou. Strany sporu majú v konaní rovné postavenie, spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyváženia prirodzene nerovnovážneho postavenia strán sporu, t. j. spory s ochranou slabšej strany podľa § 290 a nasl. CSP.

86. Vecná legitimácia vyjadruje postavenie strany v konaní v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesnoprávnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Strana v konaní, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku), má pasívnu legitimáciu. Vecná legitimácia sa na začiatku konania tvrdí. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Ak sa to v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného bez ohľadu na prípadné zistenie, že nositeľom pasívnej vecnej legitimácie je iný subjekt, ktorého ale žalobca za žalovaného neoznačil.

87. Nová právna úprava civilného procesu dôsledne vychádza z tzv. prvej definície účastníctva v sporovom konaní. Z dôvodov zavedenia dôsledných prvkov kontradiktórneho procesu a princípu formálnej pravdy sa doterajší pojem účastník vyhradil len pre konania mimosporové a konania v správnom súdnictve.

88. Ustanovenie § 61 CSP upravuje jednu z hlavných procesných podmienok, a to občiansko- procesnú subjektivitu účastníkov, totiž spôsobilosť byť účastníkom civilného procesu (alebo inak povedané spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti). Jej predpokladom je hmotnoprávna subjektivita vo význame spôsobilosti mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Splnenie podmienky občiansko- procesnej subjektivity si súd všíma aj bez návrhu po celý čas konania.

89. Určenie právneho subjektu, ktorý v danom prípade je nositeľom hmotného práva má zásadný význam z hľadiska určenia pasívnej vecnej legitimácie. Znamená to, že pasívna vecná legitimácia účastníka konania je jednou z prvoradých procesných podmienok. Jej splnenie skúma súd ex offo v každom štádiu konania a na každom stupni. Nedostatok týchto podmienok je fakticky neodstrániteľný.

90. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení sp. zn. I. ÚS 78/2016-10 zo dňa 10.02.2016 konštatoval, že „pasívna vecná legitimácia účastníka konania je stav vyplývajúci z hmotného práva. Pasívne vecne legitimovaný je odporca v konaní vtedy, ak je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, resp. záväzku. Jednoducho povedané, ak z hmotného práva vyplýva povinnosť, resp. záväzok odporcu, je v konaní pasívne vecne legitimovaný, ak povinnosť alebo záväzok odporcu z hmotného práva nevyplýva, odporca nie je pasívne vecne legitimovaný.“

91. Právny názor žalovaného ohľadom nedostatku jeho pasívnej vecnej legitimácie podporuje aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 192/2004, podľa ktorého, cit.: „Z hľadiska posúdenia vecnej legitimácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. ... O nedostatok pasívnej vecnej legitimácie ... ide vtedy, ak ten, o kom navrhovateľ - žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (žalovaný) nie je nositeľom tej hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ide.“

92. Žalovaný podotýka, že jeho pasívna vecná legitimácia a procesná spôsobilosť orgánu verejnej moci konajúceho v mene štátu nie sú totožné inštitúty a nemožno si ich zamieňať.

93. Postavenie štátu, resp. Slovenskej republiky ako pasívne legitimovaného subjektu prichádza do úvahy len v zákonom predpokladaných prípadoch. Preto postavenie žalovaného Slovenskej republiky zastúpenej Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky si nemožno zamieňať s postavením v iných veciach, v ktorých vystupuje ako štátny orgán za štát v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi a toto postavenie Ministerstva vnútra SR nemožno zmiešavať, lebo v konkrétnom prípade len od správneho rozlíšenia predmetu konania závisí aj správne riešenie vecnej legitímácie v prejednávacom spore.

94. Vo všeobecnosti platí, že v právnych vzťahoch v mene štátu koná príslušný zákonom určený orgán. Jednotlivé ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy sú samostatnými právnickými osobami. Ministerstvo vnútra SR bolo zriadené zákonom č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy (ďalej len „zákon č. 575/2001 Z. z.“) ako štátna rozpočtová organizácia, pričom jeho kompetencie vymedzuje citovaný zákon. Ide o samostatnú právnickú osobu, ktorá disponuje spôsobilosťou byť stranou v konaní, vystupuje v právnych vzťahoch samostatne a má spôsobilosť na práva a povinnosti. Je nevyhnutné rozlišovať Slovenskú republiku, t. j. štát a Ministerstvo vnútra SR ako dva rôzne subjekty, ktorých postavenie pred súdom a najmä pasívna či aktívna legitímácia v súdnom konaní sa líšia, a teda nie je možné ich zamieňať.

95. V tejto súvislosti žalovaný poukazuje na judikát R22/1982, podľa ktorého cit.: „... štát ako subjekt občianskoprávneho vzťahu nemožno zamieňať s rozpočtovými organizáciami, ktoré majú vlastnú právnu subjektivitu.“

96. Pojmy ako odstránenie nezrozumiteľnosti označenia žalovaného subjektu alebo oprava označenia žalovaného subjektu právny poriadok nepozná, preto neexistuje legitímne očakávanie na ich aplikáciu. Právny poriadok, resp. CSP pozná len zmenu žaloby, ktorá sa pripúšťa alebo nepripúšťa uznesením súdu.

97. Žalovaný tiež namietal, že súd prvej inštancie sa nesprávne vysporiadal so žalovaným vznesenou námietkou premlčania, ktorú vzhľadom na „odstránenie nezrozumiteľnosti označenia žalovaného subjektu“ považuje žalovaný za relevantnú a kľúčovú.

98. Je zrejmé, že súd prvej inštancie konal so žalovaným označeným ako Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky až na základe uznesenia Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 10C/69/2014 zo dňa 31.08.2022. Žalobca sa však svojho nároku domáha na základe žaloby doručenej súdu prvej inštancie dňa 06.06.2014.

99. Vzhľadom na uvedené žalovaný zastáva názor, že nárok žalobcu uplatnený žalobou zo dňa 06.06.2014 je proti Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky premlčaný.

100. Žalobca bol zhotoviteľom diela „Rekonštrukcia, nadstavba, prístavba a modernizácia Hasičskej stanice v Spišskej Novej Vsi“ (ďalej len „dielo“) na základe uzavretej zmluvy o dielo č. SE-83-14/OVO-2010 zo dňa 19.03.2010 (ďalej len „zmluva o dielo“). Financovanie stavby bolo realizované na základe zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. Z2214022006801 zo dňa 16.07.2010 (ďalej len „zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku“) prostredníctvom štrukturálnych fondov Európskej únie, kde musí prijímateľ t. j. Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru Prešov (ďalej len „KR HaZZ Prešov“) postupovať podľa prísnych pravidiel a podmienok čerpania nenávratného finančného príspevku. Pred schválením každej platby prebieha zo strany poskytovateľa, t. j. Riadiaceho orgánu pre Regionálny operačný program, ktorým je Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, dôsledná kontrola. Celý proces financovania je časovo a administratívne veľmi náročný.

101. Zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku bola medzi Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (pôvodne Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky) a KR HaZZ Prešov uzatvorená 4 mesiace po uzatvorení zmluvy o dielo. Jej príprava bola prerušená z technicko - organizačných dôvodov súvisiacich so zlučovaním a delimitáciou Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, Ministerstva práce Slovenskej republiky a Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky s účinnosťou od 01.07.2010. Počas prípravy zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku pre Riadiaci orgán pre Regionálny operačný program detailne kontroluje najmä rozpočet stavby vo väzbe na identifikáciu ojedinelých numerických chýb a neoprávnených nákladov. V súlade s výsledkami kontroly upraví konečný prijímateľ nenávratného finančného príspevku v súčinnosti so zhotoviteľom stavby, teda žalobcom, rozpočet pre uzatvorenie zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku a prípadne aj zmluvu o dielo. Fakturované stavebné práce nebolo možné uhrádzať bez uzatvorenej zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku a tak viacerým faktúram uplynula lehota splatnosti.

102. Zhotoviteľ zrealizoval stavbu v kratšom čase (8 mesiacov) ako bola zmluvne dohodnutá lehota 20 mesiacov. Skrátenie termínu výstavby vytvorilo nerovnováhu medzi reálnou potrebou finančných prostriedkov za vykonané stavebné práce na strane KR HaZZ Prešov a možnosťami Riadiaceho orgánu pre Regionálny operačný program, ktorý má finančné prostriedky vo výške podľa zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku rozložené na zmluvne dohodnutú lehota výstavby (20 mesiacov). Stavebné práce boli uhrádzané zálohovými platbami, ktorých vypočítaná výška nepokrývala skutočnú potrebu na stavbe. Podľa metodiky výpočtu platí nepriama úmera, t. j. čím je dlhšia zmluvne dohodnutá lehota výstavby, tým je výška zálohovej platby nižšia.

103. Počas realizácie stavebných prác rokovali zástupcovia KR HaZZ Prešov so zhotoviteľom na každom kontrolnom dni, t. j. každý druhý týždeň. Po ukončení stavebných prác sa uskutočnili viaceré neformálne rokovania so žalobcom z úrovne KR HaZZ Prešov k problematike financovania stavby. Napriek viacerým žiadostiam, resp. upozorneniam zhotoviteľ odmietol predĺžiť lehotu splatnosti vystavených faktúr ako podmienku Riadiaceho orgánu pre Regionálny operačný program na zmenu financovania projektu zo zálohových platieb na predfinancovanie. Zo strany KR HaZZ Prešov boli uskutočnené neustále telefonické a osobné urgencie Riadiaceho orgánu pre Regionálny operačný program na urýchlenie kontrolného procesu jednotlivých žiadostí o platbu.

104. Vzhľadom na vyššie uvedené tvrdil, že omeškanie žalovaného s úhradou faktúr bolo spôsobené objektívnymi okolnosťami spočívajúcimi v spôsobe financovania projektu prostredníctvom nenávratných finančných príspevkov. S uvedenými skutočnosťami sa súd prvej inštancie nedostatočne vysporiadal a konanie tým zaťažil vadou nepreskúmateľnosti, nakoľko popísané skutočnosti sú relevantné pre posúdenie „zavinenia“ žalovaného s omeškaním. Existencia objektívnych, od žalovaného nezávislých okolností, je podľa žalovaného relevantná, nakoľko je zrejmé, že žalovaný nezostal v danom procese bezdôvodne pasívny, čím by si založil zodpovednosť za vzniknutú situáciu.

105. Z uvedených dôvodov žalovaný navrhol odvolaciemu súdu rozsudok okresného súdu zmeniť a žalobu zamietnuť v celom rozsahu.

106. Žalobca navrhol odvolaciemu súdu, aby zamietol odvolanie žalovaného ako nedôvodné a potvrdil rozsudok okresného súdu a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

107. K vyjadreniu žalobcu k podanému odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 25.01.2023 tak, že navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu a žalobu v celom rozsahu zamietol.

108. Odvolací súd preskúmal vec, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), vec prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 28.11.2023; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu, resp. ich právni zástupcovia, upovedomené zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 CSP). Odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal z právneho názoru Najvyššieho súdu SR, ktorý vyslovil v uznesení sp. zn. 4Cdo 113/2022 zo dňa 20. júla 2022.

109. Podstatnou otázkou v danom spore bolo predovšetkým ustáliť a zistiť, či žalobcom v žalobe označený štát, ako žalovaný: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, je pasívne vecne legitimovaný subjekt v danom spore. Súd vecnú legitimitáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna strana v konaní nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitimitácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 6. 2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

110. Vecná legitimitácia, či už aktívna alebo pasívna sa vo všeobecnosti v občianskom súdnom konaní rozumie oprávnenie účastníkov (strán sporu) vyplývajúce z hmotného práva. Vecnú legitimitáciu má ten z účastníkov, komu svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitimitácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitimitácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje.

111. V civilnom sporovom konaní sa rozlišuje procesná legitimitácia a vecná legitimitácia. Procesnou legitimitáciou rozumieme oprávnenie byť stranou v spore. Vecnou legitimitáciou rozumieme z hmotného práva vyplývajúci stav svedčiaci o tom, kto je nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti v konkrétnom prípade. Či je strana vecne legitimovaná, buď aktívne (na strane žalobcu) alebo pasívne (na strane žalovaného), ukáže sa v konečnom vecnom súdnom rozhodnutí. Nedostatok vecnej legitimitácie teda znamená, že strana nebola nositeľom práva, o ktoré išlo v konkrétnom konaní. Vecná legitimitácia má význam v každom sporovom konaní. Nedostatok vecnej legitimitácie teda znamená, že strana nebola

nositeľom práva, o ktoré išlo v konaní. V zmysle § 132 ods. 1 Civilného sporového poriadku, v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie okrem iného označenie strán. Okruh účastníkov konania, ako strán sporu všeobecne určuje žalobca, ktorý označí v žalobe, kto je žalobca a koho sa rozhodol označiť za žalovaného, teda proti komu jeho návrh, žaloba smeruje a zodpovedá za presné a úplné označenie strán sporu.

112. Stranami sporu sú žalobca a žalovaný, pričom na strane žalobcu alebo žalovaného môže vystupovať viac subjektov (pozri § 60, § 75 a nasl. CSP).

113. Ak je stranou štát, v žalobe sa označuje uvedením jeho názvu a názvu štátneho orgánu alebo právnickej osoby, ktorá za štát koná. Ak bol žalobcom v žalobe ako žalovaný označený len orgán oprávnený v mene štátu konať, pričom z iných častí žaloby zjavne vyplýva, že smeruje proti štátu, je povinnosťou konajúceho všeobecného súdu žalobcu vyzvať na odstránenie vady žaloby spočívajúcej v jej nezrozumiteľnosti z dôvodu neurčitosti (nález Ústavného súdu SR z 12. januára 2017, sp. zn. II. ÚS 675/2016).

114. Tento nález Ústavného súdu SR odvolací súd plne rešpektuje aj v iných prípadoch. Nález vychádza zo situácie, keď žalobca v žalobe označí len orgán, ktorý má konať v mene štátu (napríklad príslušné ministerstvo), ale neoznačí za žalovaného štát. Podmienkou je, že z iných častí žaloby zjavne vyplýva, že smeruje proti štátu. V takom prípade nastupuje povinnosť konajúceho všeobecného súdu žalobcu vyzvať na odstránenie vady žaloby, spočívajúcej v jej nezrozumiteľnosti z dôvodu neurčitosti.

115. V danom prípade ale podľa obsahu žaloby, žaloba nesmeruje proti štátu. Z vykonaného dokazovania tiež vyplýva, že medzi žalobcom a Ministerstvom vnútra SR bola uzatvorená dňa 19.3.2010 Zmluva o dielo č. U. „Rekonštrukcia, nadstavba, prístavba a modernizácia Hasičskej stanice v Spišskej Starej Vsi“. Objednávateľom diela bolo Ministerstvo vnútra SR a žalobca vystupoval v pozícii zhotoviteľa, ktorý sa zaviazal dodať žalovanému dielo. V Zmluve o dielo v čl. VIII, bod 8.3. bola dohodnutá zmluvná pokuta. Žalobca na základe Zmluvy o dielo vystavil Ministerstvu vnútra SR ako objednávateľovi penalizačné faktúry za omeškanie s úhradou ceny diela, ktoré žalovaný dobrovoľne neuhradil.

116. Ústavný súd už rovnako vo svojej doterajšej judikatúre konštatoval, že zákonodarca zakotvil v Občianskom súdnom poriadku všeobecnú poučovaciu povinnosť súdov v občianskom súdnom konaní, pričom vymedzil vecný a osobný rozsah tejto povinnosti. Súdy sú povinné poučovať účastníkov konania, ktorí nie sú zastúpení advokátom. Poučenie poskytujú o procesných právach a povinnostiach účastníka. V ďalších častiach Občianskeho súdneho poriadku je zakotvená osobitná poučovacia povinnosť súdu (napr. § 43 ods. 1, § 49 ods. 5 a § 52 ods. 1), ktorou je súdu výslovne uložené, aby v konkrétnych procesných situáciách osobitne poučil účastníka, a to v záujme ochrany jeho záujmov. Poučovacia povinnosť uvedená v § 43 ods. 1 OSP smeruje k tomu, aby boli vady žaloby odstránené, a preto je súd povinný účastníka konania (žalobcu) poučiť, ako treba opravu alebo doplnenie žaloby vykonať. Po splnení tejto povinnosti všeobecným súdom záleží už len na účastníkovi konania, či tieto vady odstráni alebo či bude jeho podanie odmietnuté (k tomu pozri I. ÚS 540/2015).

117. Ústavný súd SR v uvedenom preskúmanom prípade vychádzal zo situácie, že Ústredný orgán štátnej správy, ktorý v žalobe označil sťažovateľ, nie je síce orgánom zodpovedným za škodu v zmysle zákona o zodpovednosti za škodu, nie je teda ani nositeľom právnej povinnosti a nie je ani pasívne legitimovaný. Už zo samotnej žaloby ale vyplýva, že sa ňou sťažovateľ domáhal zaplatenia finančnej sumy z titulu náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci v súlade so zákonom o zodpovednosti za škodu, pričom svoj nárok vyvodzoval zo zákona o zodpovednosti za škodu, z ktorého je v súlade s § 1 a § 3 ods. 1 písm. a) zrejme zodpovednosť štátu, aj keď v žalobe označil za pasívne legitimovaný subjekt Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, teda orgán, ktorý je oprávnený v mene štátu konať.

118. Uvedenú skutočnosť, preferujúc materiálny prístup k ochrane ústavnosti, ústavný súd považuje za podstatnú z hľadiska posudzovania sťažnosti sťažovateľa. Ak bol totiž žalobcom (sťažovateľom) v žalobe ako žalovaný označený len orgán oprávnený v mene štátu konať (Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky), pričom z iných častí žaloby zjavne vyplývalo, že smeruje proti štátu, bolo podľa názoru ústavného súdu namieste, aby vo veci sťažovateľa konajúci všeobecný súd pristúpil k aplikácii § 43 ods. 1 OSP pre vadu žaloby spočívajúcu v jej nezrozumiteľnosti z dôvodu neurčitosti. V zmysle označeného

ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku bolo podľa názoru ústavného súdu povinnosťou okresného súdu sťažovateľa na odstránenie tejto vady vyzvať. Okresný súd však takto nepostupoval, ale žalobu meritórne posúdil a zamietol ju. Aj napriek tomu, že v odvolaní proti rozsudku okresného súdu z 9. októbra 2012 sťažovateľ namietal nedodržanie poučovacej povinnosti zo strany okresného súdu, keďže z jeho žaloby jednoznačne vyplývalo, že sa svojho nároku na náhradu škody domáha proti štátu, krajský súd z nedostatku v postupe okresného súdu nevyvodil žiadny dôsledok, naopak, odvolací súd svojím postupom a rozhodnutím prísne formalistický postup okresného súdu odobril. (II. ÚS 675/2016).

119. V danom prípade štát v žalobe označený bol, ale z obsahu žaloby nevyplýva, že žaloba smerovala proti štátu. Predmetom sporu bolo zaplatenie penalizačných faktúr zo Zmluvy o diele, ktorá bola uzavretá s Ministerstvom vnútra SR ako objednávateľom diela. Žaloba tak nesmerovala proti štátu, i keď žalobca žalovaného ako štát označil. Žalobca v priebehu konania tvrdil, že za žalovaného chcel označiť svojho zmluvného partnera zo Zmluvy o diele, ktorým bol objednávateľ diela, Ministerstvo vnútra SR a nie štát.

120. Podľa ustanovenia § 73 Civilného sporového poriadku, na konanie štátu pred súdom sa použijú ustanovenia osobitného predpisu o konaní za štát.

121. Zákonodarca v predmetnom ustanovení reflektuje na konštantnú judikatúru. Ak je stranou sporu štát, Civilný sporový poriadok ako obligatórnu náležitosť žaloby ustanovuje označenie štátneho orgánu alebo právnickej osoby, ktorá za štát koná (pozri § 135 ods. 1 CSP). Tým sa podľa zákonodarcu odstraňuje neistota pri pomenovaní štátneho orgánu a to tak, že sa táto náležitosť presúva z otázky hmotnoprávnej legitímácie do režimu odstrániteľných vád (pozri § 129 CSP), čím sa zodpovednosť za to, kto v konaní za stranu koná, presúva na súd. Konanie za štát upravuje napríklad zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Preto k tomuto ustanoveniu CSP príslušná judikatúra uvádza, (ako bolo uvedené aj vyššie) : Judikatúra: Nález Ústavného súdu SR z 12. januára 2017, sp. zn. II. ÚS 675/2016: Ak bol žalobcom v žalobe ako žalovaný označený len orgán oprávnený v mene štátu konať (Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky), pričom z iných častí žaloby zjavne vyplýva, že smeruje proti štátu, je povinnosťou konajúceho všeobecného súdu žalobcu vyzvať na odstránenie vady žaloby spočívajúcej v jej nezrozumiteľnosti z dôvodu neurčitosti.

122. V danom prípade však pre odvolací súd je záväzný právny názor vyslovený v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 113/2022 zo dňa 20. júla 2022, ktorým dovolací súd zrušil predchádzajúci rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14Co 241 2018 a rozsudok Okresného súdu Bratislava I a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie vo veci o zaplatenie 54 552,44 Eur s príslušenstvom žalobcu TOPSTAV s. r. o. v Snine proti žalovanému štátu, ktorý bol označený ako Slovenská republika, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

123. Podľa dovolacieho súdu, výkladom obsahu žaloby preto nie je možné v preskúmvanej veci dospieť k inému záveru, iba tomu, že žalobca sa podanou žalobou domáha požadovaného plnenia voči svojmu zmluvnému partnerovi a to Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky. Vnútorňopopísaný logický nesúlad žaloby mal za následok jej nezrozumiteľnosť, čo podmieňovalo postup súdu prvej inštancie podľa § 129 CSP, na čo aj správne senát 8Co Krajského súdu v Bratislave poukazoval.

124. Dovolací súd uzatvára, že odvolací súd a súd prvej inštancie sa pri posudzovaní uplatneného nároku žalobcu odchýlil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri právnom posúdení otázky pasívnej legitímácie subjektu, proti ktorému smerovala žaloba žalobcu. Pôvodné označenie žalovaného malo len formálny nedostatok a to nezrozumiteľnosť, a preto napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci.

125. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že žalobca vzhľadom na námietku žalovaného o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie v konaní doručil súdu písomné podanie dňa 02.11.2015, v ktorom poukázal na to, že v žalobe nie je žalovaný uvedený ako „Slovenská republika zast. Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky“ ako to mylne uvádza okresný súd, ale „Slovenská republika, Ministerstvo vnútra SR“. Nie je preto žalobcovi známe, na základe čoho súd používa označenie žalovaného ako „Slovenská republika zast. Ministerstvom vnútra SR“. Ďalej žalobca uviedol, že v danom prípade bude vecne legitimovanou osobou a účastníkom konania samotná zložka štátu, a to „Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.“ Vyslovil názor, že spôsob označenia žalovaného v žalobe mohol vyvolať určité nejasnosti, ale nemôže vzbudzovať pochybnosti o tom, koho mal v úmysle žalovať. Z uvedeného identifikačného čísla,

označenia sídla a obsahu spisu sa dá bez pochyb určiť, že chcel žalovať „Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky“, s ktorým subjektom žiadal, aby sú pokračoval v konaní a nebral zreteľ na nadbytočné označenie štátu a jeho vyjadrenie poňal ako upresnenie označenia žalovaného.

126. Vzhľadom na opodstatnenosť námietky dovolateľa, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu sa riešením predmetnej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

127. Podľa § 455 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

128. Odvolací súd vzhľadom na viazanosť právnym názorom dovolacieho súdu rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

129. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p.. Žalobcovi, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

130. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ODS. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).